

SÖDERBYBLADET

Nr 4 Årgång 16 maj 2016 ISSN 1459-8493
Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund Byaråd r.f.

Städtalko

Onsdagen 18.5 med start kl 18 har vi städtalko på olika håll i byn: vid simstranden, byastugan, UF-lokalen och längs vägarna. Kom med och städa där du vill! Soppåsar finns att hämtas vid simstranden.

Byarådet bjuder på grillad korv vid simstranden som avslutning på kvällen och byabastun är också varm.

Välkomna med, vi är glada för alla hjälpande händer!

Södra Vallgrund byaråd r.f.

Nordic meets Africa

Nordic meets Africa: Matlagningskurs och naturutfärd 21.5.2016

Häng med på en heldagsutfärd i världs naturarvet i Replot. Vi lär oss tillreda afrikainspirerad mat av inhemska råvaror och njuter av Kvarkens natur i Sommarö. Under dagens lopp tillagar vi lunch och middag tillsammans, vi vandrar längs närliggande naturstigar, vi tar oss tid att njuta av utsikten och inandas skogsdofterna samt berättar om växter och kulturarv. Meny kan innehålla även vegetariskt alternativ, om så önskas på förhand. Tid: 10.00–18.00 Plats: Sommarö vaktstuga Pris: 45 euro. Språk: finska och engelska.

Meet new friends: Utfärd för naturmänniskor 22.5.2016

Denna avslappnade heldagsutfärden är ämnad för naturmänniskor, som gillar att laga mat och är intresserade av att möta nya likasinnade människor. Syftet med dagen är alltså förutom att njuta av omgivande natur och laga god mat tillsammans, även lära känna varandra. Vi börjar dagen på Sommarö naturstig med lekfulla uppgifter i grupparbete, med vilka vi lär känna varandra och naturen omkring oss. Dagen fortsätter i

vaktstugans kök, var vi tillsammans förbereder en måltid som avnjuts vid lägereld. Meny kan innehålla även vegetariskt alternativ, om så önskas på förhand. Tid 10.00-18.00 Plats: Sommarö vaktstuga Pris: 45 euro Språk: finska och engelska.

Anmäl dig genom att fylla i blanketten på nätet. <http://www.inzwa.com/ruoka-luonto/>

Marthorna informerar

Tisdagen den 24 maj 2016 klockan 13 äter vi vårlunch på Berny's i Replot.

Fisk / sallad / varmrättsbuffé.

Nyhet: du betalar enligt matens vikt.

Måndagen den 6 juni klockan 18 städar vi bystugan. Välkommen med.

Kristina tfn 0445140604

Så här sjöng Agneta från Köping för Anita Ahlskog år 2015:

IDAS ÄLDRE VISA

Man ska inte tro man blir yngre,
fast stundom man känner det så.

Man blir bara tyngre och tyngre
svårare får man att gå.

Man ska inte tro man blir längre
för krymper det gör man ändå.

Man ser bara sämre och sämre
och tänderna bliver så få.

Man hör inte göken i skogen
och det tycker vi är så trist.

Men visare blir man och mogen
tid är ej längre en brist.

Man tar varje dag som en gåva
och gör det man helst vill ha gjort.

Så åldern är bra vill jag lova
fastän man ej springer så fort.

Och tänker det gör man så sakta
och stundom så tänker man om.
Men rynkorna dem får man vakta
glömmer dem så småningom.

Och håret det kan man ju färga och tänderna skruvar man på. Men tiden den kan man ej värja så nu ska vi leva och må.

Killingdag 9.6.2016

Miniläger på landet med söta små killingar. Barnen får en egen killing att mata och ta hand om under dagen. Deltagarna kommer bl.a. att bekanta sig med getternas livsstil och öva agility med dem. För 6-12 åringar. Pris 40 euro, i priset ingår mellanmål (kom ihåg att meddela eventuella allergier). Programmet pågår kl 12-16. Sista anmälningdag 6.6 anna.salmi (a)aavakertunkotila.fi eller Patricia Granholm 050 560 5626.

I juni får man dessutom hjälpa till att mata killingarna kl 12 de dagar farmen håller öppet (onsdag-lördag). Djuren kan man under dessa dagar besöka mellan kl 11 och 17.

Program ordnas även på finska, bl.a. ovan nämnda killingdag samt natur- och konstläger för 5-12 åringar 12.6 kl 10-15. Barnen bekantar sig med djuren och skogens hemligheter samt samlar in material från naturen till sina egna konstverk.

Grupper är välkomna, kanske ni vill ordna födelsedagskalas på ort och ställe, med aktiviteter? Mera uppgifter på Aava Kertun Kottilas facebooksidan och hemsida.

Öppna byar 11.6.2016

- Talko och byggnadsvårdsdag kring temat tak vid Granösunds fiskeläge kl. 10 - 16. Eddie Österåker förevisar handhyvling av bl.a. takbräder till nytt tak på strandboden. Tillsammans med Johan Ångerman går vi runt och tittar närmre på olika traditionella tak, såsom pärttak, vasstak, plåttak och bråttak. Anders Myntti guidar i stugorna och båthusen.
- Sommaröhallen är öppen mellan kl 11 och 18
- Cykelorientering i byn från kl 11

- Byastugan är öppen mellan 12 och 14. Kl 12 och 13 berättas det om inredning och bruksföremålen i stugan.
- Killing-matdags kl 12 och Killing-agility kl 15 vid Aava Kertun kotitila

Övriga deltagare och program:

- Öppna dörrar vid Sands snickeri
- Ponnyridning, Stall Orkidé
- Produktföreläsning Vallnika
- Urklippsböckerna, fotoutställning, byatidningen Söderbybladet med mera i UF-lokalen
- Sagostund

Klocktiderna som saknas fastställs senare, men programmet koncentreras mellan 11 och 15. Hela programmet med klockslag finns på vår hemsida <http://www.korsholmsskargard.fi/index.php?tocID=143&sprak=swe> efter 5.6.2016

Vi söker ännu utställare och program till lokalen, om du är intresserad kan du anmäla dig till någon i Byarådets styrelse.

Utflykt till Brinkens och Kvarkens båtmuseum

Lördag 18.6 ordnas en bussresa till Malax. Vi kollar in trädgården vid Brinkens och båtarna vid Kvarkens båtmuseum - och äter gott i Åminne. Närmre program kommer inom kort på Facebook Granösunds fiskeläge och på byns anslagstavlor. /RSHF

Hus till salu

http://www.etuovi.com/kohde/496403?sc=M156052867&pos=6&_redirect
Välplanerat hem med bra läge. Ackumulerande spis och golvvärme, förmånliga boendekostnader med nattel. 5 rum, kök, 2 badrum och skilt wc, bastu, terrass, 120m². Biltak och förråd. Ytrenoverta enligt smak. Byggår 1990. Sommarösvägen 199. Pris 119.000 euro.

Försvunnen telefonstolpe

En försvunnen telefonstolpe från min brygga efterlyses. Byggdes förra sommaren :(och när hösten kom så... Den försvann från Hallonbådan, nära Korsö, mellan Kryngrund och fastlandet. Troligen sitter det en gängtapp i ena ändan som stolpen lyckades bryta av när den slet sig loss. Hittelön till upphittaren.

*Mina kontaktuppgifter:
Hans Sandvik tel 0500-606261
hans.sandvik10(a)gmail.com*

Båtplatser i Sommarösund

Den som är intresserad av att hyra båtplats för båtsäsong 2016 vid byabryggan i Sommarösund skall kontakta Södra Vallgrund samfällighet/Anders Back tfn 050 591 9142.

Min anknytning till Östergård hemman i Södra Vallgrund

Med stor glädje kunde jag framförallt ta del av innehållet i vårens nummer av Söderbybladet som kom ut den 16 april 2016 eftersom det numret också innehöll frågan "**Varför bor just vi i Vallgrund?**"

I mina böcker "Morneis på Östergård" och boken om min barndom "Kommer tid så kommer råd" berör jag naturligtvis också denna fråga när jag berättar om mina första barnår i Södra Vallgrund. Speciellt har jag under årens lopp ägnat en hel del tid åt att lösa frågan om vad som hände efter att släkten Mornie bosatte sig på den del av Östergård hemman, som låg i närheten av Sommarösund.

Jag känner rätt bra till släkten Mornie's livsöden från början av 1600-talet i Frankrike fram till att de som vallonska invandrare bosatte sig i olika bruksorter i Sverige och i slutet av 1600-talet på Orisbergs bruk i Finland. Intressant är också uppgifterna om släktens handelshus i Vasa före branden och bland annat i Köpings stad i Sverige under början av 1700-talet.

Bjarne Berg

Astrid Sandqvist 1920-12015

För nittio år sedan hade man en helt annan syn på barn än man har idag. Föräldrarna, till viss del prästen och byns lärare fostrade barnen.

Alla i familjen var beroende av varandra. Kvinnan skötte de flesta arbetsuppgifterna, hon kärnade smör, klippte får, spann ullgarn, vävde tyg och sydde. En flicka hade i regel tre klänningar en skolkänning, en vardagsklänning och en finklänning. Männen arbetade ute, i skogen eller fiskade.

Alla i hemmet hjälptes åt när det var slåtter, skörd och slakt.

En flicka på 5 år fick lära sig att fålla näsdukar och förse dem med monogram. Stickning och virkning började med en grytlapp. Inte sällan blev resultatet vint och snett, ojämnt och en del förlorade maskor som måste plockas upp, ofta med mormors hjälp. Vid sju - åtta års ålder stickade flickorna själva sina ylletröjor. Med konfirmationen tog bardomen slut och barnen skulle ut i arbete och göra rätt för sig.

Astrid i nålens tjänst

Vid 16 - 17 års ålder började Astrid Sandqvist förtjäna sitt levebröd. Hon fick anställning på Tiklas fabrik, som då tillverkade herrskjortor. Hon skulle granska slutresultatet och vid behov sprätta bort och sy om bristfälligt sydda skjortkragar. Hon blev erbjuden att bli granskare som hade högre lön men tackade nej, eftersom en arbetskamrat avrådde henne.

I Kronoby folkhögskola fick hon lära sig att behärska nålen och tråden, olika stygn, hålsömmar, klä över knappar. Små exakta detaljer skulle pryda både lakan och underkläder. Bakdelen på underbyxorna öppnades helt och knäpptes i sidorna. Gummiband och blixtlås fanns inte.

Under krigsåren stannade samhället upp och både män och kvinnor fick se sina framtidsplaner krossas. Astrids dröm var att bli sjuksköterska men kriget kom emellan. När kriget var slut var hon 25 år och då blev det familj tillsammans med Kurt.

Från fyra års ålder skulle barnen med ut i skogen och plocka bär. Hjortron, lingon och blåbär skulle finnas i skafferiet. Sommartid odlades rotfrukter och grönsaker för familjens behov. Då var det inte vanligt med sallad på matbordet, men de sandqvistska barnen fick denna gröna föda och blev släktens "kaniner".

Astrids tid som småbarnsmamma handlade om att ge barnen riktig mat som kornmjölsgröt med hjortronsylt innan de gick till skolan. Men också att sy kläder, sy nya kläder av gamla, sticka ylleträjor, repa upp och sticka nya eller åtminstone använda några trådar repat garn till en stramaljtavla. Hon grät när hon klippte mattvävt av flickornas vackra små klänningar.

Viktig fostran

Pojke eller flicka spelar ingen roll. Alla behöver vissa baskunskaper och dem ska man få med sig hemifrån. Flickorna skulle klara av att byta cykeldäck och hänga armatur i sockerbit, pojkarna skulle kunna tvätta och städa. Varsin symaskin skulle barnen ha, för en sådan behöver man. Astrids budskap till barnen var att det ska vara kvalitet i allt man gör och handlar.

Skapade hela livet

Hennes händer kunde det mesta. Hon kunde sy, väva och brodera. Men att väva mattor, pläddar och poppana tilltalade henne lite extra. Som 80-åring lappade hon kläder på symaskin, stickade halsdukar, sockor och vantar till barn och barnbarn. För allmänheten fick hon i föreningen Brages "öppet hus"-tillfälle att demonstrera hur man kardade och spann ull på den tiden då hela processen skedde i hemmet.

Astrid var Martha på riktigt.

Karin Sandqvist, Kristina M Back

Sommaröhallen "pop-up"

Vi flyttade ut Sommaröhallen till Sundom för några timmar 7.5.2016. Allt som allt var vi ungefär 10 försäljare inne i UF-lokalen, och fem utomhus. Vi visade en bråkdel av försäljningsartiklarna, delade ut reklam om Sommaröhallen till höger och vänster, fick diskutera Vallgrundvägen samt höra att "Oj, till Sommaröhallen har jag inte ännu varit" av några. Vi får se om det ger lön för mödan, positivt inställda var marknadsbesökarna i alla fall!

På tal om marknadsföring så ger vårt årliga reklambrev, som sänds ut till många olika researrangörer och föreningar, också resultat. I Syd-Österbotten marknadsförde Bus Wester redan 1.5. en endagsresa via Stunders och Berny's till Sommaröhallen 28.6. Stort tack till Karin Måsala för att du hjälper till!

Annat i byn

Vår byainfomapp (version 1.0) samlades ihop i all hastighet inför Sundombesöket. Den kan beskådas i Sommaröhallens café. Där finns bara en bråkdel av vad som kan berättas. Hör av dig vad som saknas, så fyller jag på.

Sommaröhallen öppnar alla dagar fr.o.m. 23.5. Observera ändrade klockslag! 11-19 på vardagar och 11-18 på helger.

Byafesten och Sommartorget ordnas 9.7. Programpunkter och -önskemål kan framläggas, alla får delta, precis som i Öppna byar-evenemanget. Men vi behöver ju besökare också, inte bara arrangörer. Och så blir det dans och program på kvällen i Uf-lokalen, så boka in den lördagen i din kalender!

Ha det skönt i försommarvärmen, snart börjar träden grönska även här!

SÖDERBYBLADET

Södra Vallgrund Byråd r.f.

Monika Nissander

e-post: [soderbybladet\(a\)outlook.com](mailto:soderbybladet(a)outlook.com)
www.korsholmsskargard.fi > föreningar och
samfälligheter > Södra Vallgrund Byråd r.f.

Material till nästa tidning bör inlämnas senast
vecka 22!